

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Helv)

1929. III. 25.

(ldő)

(Köt. v. füz.) (

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Idő

"1848"

Személy

Haynaut, Jellasichtól és Windischgraetzet díszpolgárokká választotta Pest városa a vértanuk kivégzése után

Koller polgármester a nemzet hálaérzetével indokolja megválasztásukat — Egy szegyeteljes szilveszteri ülés 80 évvel ezelőtt a

A Pester Zeitung 1850 január 1-ei számában lapozgatunk. A modern idógép segítségével nélkül is élesen rajzolódnak elének a mult képei. A nyolcvan esztendő előtti klasszikus események rendre vonulnak el lelki szemünk előtt. Pest városát úgy látjuk régi utcáival, apró házaival, amilyen akkor volt, amikor március idusa felvirradt és lezajlott a vértelen nemzeti forradalom, amelyben 12 pontba foglalták a magyar nemzet követeléseit, kivívták a szabad sajtót, Petöfi Sándor a Nemzeti Múzeum előtt elszavalta a „Talpra magyar”-t és Tanács Mihályt kiszabadították.

Tömegek hömpölyögnek az utcákon. És ezek a tömegek a magyar történelem heroikus esztendőjének eseményeiben hol rajongva lelkesednek, hol megdöbbenve néznek a jövő elé úgy, ahogy a márciusi törvények szentesítésének órájára rákövetkezik a moori csatavesztés napja és a képviselőház 1848 szilveszterén megtartja izgalmas zártülését, amely után Kossuth Lajos a kormánnyal együtt elhagyja a fővárost. Honvédszázaljak vonulnak át Pesten. Kossuth Lajos ott áll a mai Józsefvárosi pályaudvar, az akkori indóház várótermében, egy eszébe púnos elfogyasztásával ünnepi a szomorúan kezdődő újesztendőt, az 1849-et. És a vonat elrobog Szolnok felé.

De új tavasz jön. A téli esatak változó hadiszerencséje után új tavasz és Pest város határában a hatvani kapuban megjelnek az első magyar huszár, aki tajtékoz paripán vágatott fel az isaszegi győzelem hírével. Örömmémorában uszik a város és az utcákon hömpölygő tömegek csak lassan oszlanak. Csak akkor húzódnak vissza házaikba a pesti polgárok, mikor a budai hegyeken az ősi vár visszavívására megdördülnek a magyar ágyuk.

Május 21-én megegyeszer boldog a pesti utca, azután megjön az orosz betörés híre és elesendésül minden.

Világosra felzokog a város. Majd némaságha merül. Gyanakodó tekintettel batorlanul járnak a polgárok az utcákon, ahonnan elfogy a nyári verőfény és szitálni kezd az őszi eső.

Nincsenek tömegek, csak egyik-másik polgár látja véletlenül, hogy a palotákból és a házakból itt is, ott is magyar hazafiakat hurcolnak el az osztrák katonák. Rémhírek járnak szájról-szájra. Rémhírek a haditörvénytörési tárgyalásokról és szomorúan napfény nélkül világosodik október 6-ikára Pest felett az égbolt.

Már nem is emberek a polgárok, mint a sápadt árnyak lézengenek, elkerülük a Pilvax-kávéházat, a Múzeum homlokzatára fel se

mernek nézni, a vár sötét ablakaiból rémek vigyorognak a testvérváros felé. És fogy az esztendő. A magyar történelem legszomorúbb karácsonya, ünnep nélkül mulik el és alig van ember, aki a dísztelen fenyőfák égő gyertyafénye előtt a feltámadásban hinni tudna.

Még egy nap, még néhány óra és a tragikus 1849 szilveszter napjába fordul. Az emléképek szétfoszlanak, kezünkben szorongatjuk a régi ujságot, amelynek táncoló betűi elmondják, hogy ezen a Szilveszteren mi történt Pesten. Magyar fordításban adjuk a Pester Zeitung ujságjelentését, amely a pesti magisztrátus sokszázados történetének fekete lapja.

Pest, 1849 dec. 31.

Városunk Tekintetes Tanácsa est az eseményekben gazdag és változatos évet egy loyális cselekedettel fejezte be, amelynek általános és örömteljes helyeslése nem maradhat el.

A mai teljes gyűlésen felemelkedett a mi nagyon tisztelt polgármesterünk és m. kormánybíró Koller Ferenc úr és a következő tartalmú előterjesztést tette:

Tekintetes Városi Tanács!

Emlékezettel a jótéteményekért, a távozó évben felszólítom, hogy a magasztos hadvezérének, a két felszentelt uralkodónak, az osztrák császárnak és orosz cárnak, kifejezzük legmélyebb köszönetünket és tisztelünket, amely szívünkkel soha nem fog eltűnni és ennek külsőleg is marandandón adjunk kifejezést.

Megtiszteltem magam azzal, hogy a tek. Tanácsnak a következő előterjesztést tehessem. Öccsellenciáját, a bátor és dicsőségteljes hadvezéré, a k. k. tábornagyot és hadseregfőparancsnokot, báró Haynau Gyulát, a mi megcsabadítottakat a forradalmi igától, az érdemteljes emberbarádot, kinek magasztos cselekedete, szil-

gorral és enyhességgel a legszebben párosult: Öccsellenciáját a lovagias és dicsőséggel övezett bánt, báró Jellasichtól József tábornagyot, nemes küzdőtársát, kinek bátor elhatározása, rendíthetetlen hűsége és ragaszkodása a legmagasabb császári házhoz a monarchia megmentéséhez leginkább hozzájárult. Tudvaérv, hogy az áldatlan magyar forradalom legyőzését öfelsége az orosz cár bator hadvezére közreműködésének is köszönhetjük. Öfömlétségű gróf Paskievics János, Varsó hercegének, az orosz hadsereg főparancsnokának az orosz szövetségi csapatok és mindkét császárság nemes együttműködésének szimbólumaként, a vitéz és babérral övezett, a két világrész győzedelmes hadvezérének.

Végül öfömlétségű, a nemes és bator hadvezérnek, Windischgraetz Alfréd herceg M. M. tábornagynak, akinek rendíthetetlen bátorsága a forradalom hidrátját a császárvárosban legyőzte és a mi legkegyelmesebb császárnak trónját és a dicsőségesen uralkodó Habsburg-házat a vihar közepette megmentette:

Pest városának díszpolgárságát alázatosan felajánljuk.

Lelkesülten a hálaérzet és köszönet legcsináltabb érzelmeivel, a mi méltóságos kerületi főcomissáriusunkat, Szentiványit megkérnénk, ha részünkre közbenjárna, hogy városunk és polgáraink ebben a megtisztelő kitüntetésben részesülhessenek.

Öccsellenciáját, k. k. tábornagy és hadseregfőparancsnokot, báró Haynaut, egy deputatio felkeresni és alázatosan megkérni, ezt a szívből jövő hódolatunkat kegyesen elfogadni sziveskedne...

Ezen előterjesztéshez a szónok még néhány mélyen átértézt szót fűzött, amelyben a Minden-

hátó áldását a dicsőséges hősök fejére kérte és egyidejűleg azon reményét fejezte ki, hogy ilyen nehéz megpróbáltatás után, megint örömteljes napok következzenek. *A gyülekezet lelkesülten egyhangúlag elfogadta az előterjesztést.* A polgármester úr összeállította a személyesen vezetendő küldöttség névsorát, akik Őexcellenciáját, báró Haynau táborszernagyot a díszpolgárságra felkérlik...